

N:o 62.

Uppläst och godkänd hos Första Kammaren den 5 maj 1897.

— — — — Andra Kammaren den 13 — —

*Riksdagens skrifvelse till Konungen, i anledning af väckta motioner
angående ändring i presterskapets aflöningsförhållanden.
(Sammansatta stats- och lagutskottets utlåtande n:o 7.)*

Till Konungen.

Frågan om vidtagande af åtgärder, åsyftande ändring i presterskapets aflöningsförhållanden, har vid innevarande riksdag upptagits af tre enskilda motionärer, hvilka för Riksdagen härutinnan framlagt förslag af delvis olika innehåll.

Bland annat har ifrågasatts ändring i skattskyldigheten till presterskapet redan före de nu gällande löneregleringarnes upphörande. I sådant afseende har en motionär yrkat, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes, så fort ske kunde, låta utreda myckenheten af den tionde, som nu af tiondeskyldig jord utginge till presterskapets i riket aflöning, och det belopp i penningar, denna tionde motsvarade efter medelmarkegångspriset för de senaste tio åren 1887—1896 och i följd deraf utginge till presterskapets aflöning i hvarje pastorat och hvad summan af denna tionde utgjorde för hela riket, samt sedan med första möjliga, men senast till 1899 års Riksdag *dels* afgifva förslag till afskrifning af denna tionde på enahanda sätt, som med de å jorden hvilande grundskatter egt rum och under loppet af 10 år med 10 procent årligen, *dels* föreslå det belopp, som Riksdagen borde anvisa och som mot

tionden svarade, att utgå till presterskapets aflöning, antingen sålunda, att det betalades omedelbart till presterna mot motsvarande minskning i de afgifter, som utgjordes till dem af tiondeskyldig jord, eller ock utginge såsom lindring till egarne af sådan jord för den tid, nu skedda löne-regleringar gälde. — En annan motionär har hemställt, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, det Eders Kongl. Maj:t täcktes efter verkställd utredning af den skattskyldighet till presterskapet, som nu åläge församlingarna, hvar för sig, så fort det läte sig göra, helst till 1899 års Riksdag framlägga förslag derom, att de, som i en församling nu vore skattskyldige till presterskapet, skulle erhålla full ersättning för sina utskylder till detsamma på så sätt, att det inom församlingen erforderliga ersättningsbeloppet betalades till minst en tredjedel genom statsmedel och till högst två tredjedelar genom utdebitering på alla församlingens medlemmar efter fyrk eller bevillningskrona, presterskapets egna fyrkar eller bevillningskronor undantagna, samt derjemte förslag till de ändringar i nu gällande kommunallagstiftning, hvartill vidtagandet af en sådan åtgärd kunde föranleda.

Den tredje motionären har påyrkat ändring i annat afseende uti de nuvarande förhållandena före löne-regleringarnas utlöpande. Han har nemligen föreslagit, att Riksdagen skulle i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, att Eders Kongl. Maj:t täcktes taga i öfvervägande, huru vida icke, till förbättrande af komministrarnes aflöning i de pastorat, der denna icke vore tillräcklig att bereda komministrarne en anständig bergning, föreskrift lämpligen kunde meddelas, hvarigenom komministern i sådant pastorat förklarades berättigad att, derest kyrkoherden i pastoratet afginge innan nuvarande löne-reglering upphörde att vara gällande, för den återstående tiden erhålla skäligen förhöjd andel af de till presterskapets aflöning från pastoratet utgående bidrag, samt derefter redan till nästa Riksdag framlägga förslag i ämnet.

Vidkommande förhållandena efter de nu gällande löne-regleringarnas upphörande hafva två motionärer framlagt förslag. Den ene har framhållit såsom syfte med den afskrifning af tionden, som han föreslagit, och hvarför ofvan redogjorts, att, när tiden för nu gällande löne-regleringar tilländagått och tiondens hela afskrifning egt rum, staten skulle öfvertaga hela det belopp till presterskapets aflöning, som hittills utgått dertill af tiondeskyldig jord, samt har vidare yrkat, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anhålla, dels att Eders Kongl. Maj:t täcktes låta upprätta förslag till löne-stat för presterskapet i riket, afsedd att gälla från de tider, då nuvarande löne-regleringar upphörde, samt att denna löne-stat måtte upptaga bestämdt belopp för hvarje presterlig tjenstebefattning, dels

att utredningen till denna lönestats uppgörande jemväl måtte omfatta, huruvida förefintliga boställen lämpligen borde efter uppskattning och mot afdrag på lönen för tjenstinnehafvaren bibehållas eller endast bostad med trädgårdsland åt honom upplåtas och boställena öfverlemnas till pastoraten mot viss afgift, *dels ock* att Eders Kongl. Maj:t ville, så fort ske kunde, för Riksdagen föreslå såväl de förändringar ej mindre i kongl. förordningen af den 11 juli 1862 om ordnande af presterskapets aflöning än ock i öfriga, frågan berörande lagrum, som ock de vilkor, som kunde finnas nödiga för statens öfvertagande af aflöningen till rikets presterskap såsom till öfrige statens tjenstemän.

Den andre motionären har hemställt, att Riksdagen måtte i skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t anmäla, att Riksdagen ansett tiden vara inne att vidtaga förberedande åtgärder i ändamål att nya regleringar af presterskapets löner på af Eders Kongl. Maj:t, Riksdagen och kyrkomötet gemensamt gillade grunder måtte komma till stånd och kunna träda i tillämpning å de tider, då de nuvarande löneregleringarna upphörde att vara gällande, samt tillika anhålla, att, enär sistberörda enligt bestämmelserna i kongl. förordningen angående allmänt ordnande af presterskapets inkomster den 11 juli 1862 upprättade löneregleringar visat sig under nu varande förhållanden i tillämpningen innebära anmärkningsvärda ojemnheter, så väl beträffande beloppet af de för vederbörande prestmän bestämda aflöningar som med afseende å fördelningen af de utskylder, hvilka till presterskapet utgjordes, Eders Kongl. Maj:t täcktes låta utreda, huru vida icke de nya löneregleringarna lämpligen kunde grundas å följande, från föreskrifterna i ofvannämnda förordning delvis afvikande bestämmelser, nemligen:

att presterskapets aflöning skall utgöras genom bidrag af församlingarna och inkomst från boställena, på sätt här nedan omförmäles;

att, så långt ske kan utan skada för religionsvården, komministraturerna indragas eller ock förvandlas till pastorsbeställningar;

att genom de smärre pastoratens sammanslagning minskning i det stora antalet pastorat måtte ega rum;

att prestboställena i regel, och der icke särskilda omständigheter påkalla undantag derifrån, utarrenderas, med presten förbehållen nyttjanderätt till bostad och trädgård, der sådan finnes, samt med åliggande för arrendatorn att ansvara för byggnads- och underhållsskyldighetens fullgörande;

att de till prestlöneregleringsfonden redan influtna och framdeles ingående skogsförsäljningsmedel i större utsträckning, än hittills skett, tagas i anspråk för presterskapets aflöning;

att aflöningen vid alla ordinarie presterliga beställningar skall utgå i

penningar och vara tillräcklig att bereda innehafvaren en anständig bergning;

att de komministraturer, hvilka icke ifrågakomma till indragning eller komma att ombildas till pastorat, skola utgöra en särskild löneklass, inom hvilken aflöningen för alla komministrar utgår med i allmänhet lika belopp, med den förhöjning allenast för vissa komministraturer, som på grund af särskilda omständigheter kan finnas skälig;

att alla pastorat skola indelas i särskilda löneklasser till det antal, som efter utredning må finnas lämpligt;

att aflöningen skall, med nedan omförmälda undantag för högsta löneklassen, utgå med lika belopp vid alla till samma löneklass hörande pastorat;

att aflöningen i lägsta löneklassen skall med ett skäligen afpassadt belopp öfverstiga den normala aflöningen för komministrarne;

att aflöningen i högsta löneklassen skall vid alla dertill hörande pastorat utgå med i allmänhet lika belopp och icke bestämmas högre, än som må anses erforderligt för att uppmuntra rikare begåfvade unge män att inträda på den presterliga banan samt derjemte erbjuda dem skälig ersättning för de uppoffringar i tid och penningar, de underkastat sig för att vid universitetet inhemta högre teologisk bildning; dock att denna bestämmelse icke må utgöra hinder, att undantagsvis vid ett och annat pastorat aflöningen kan förhöjas med skäligt belopp, der sådant för uppnående af nyss nämnda ändamål anses nödigt;

att det skall tillkomma Kongl. Maj:t att — med tillbörlig hänsyn å ena sidan till omfattningen af det med pastorsembetets utöfvande förenade arbete och ansvar samt lefnadskostnaderna i orten och å andra sidan till vigten deraf, att ett visst proportionerligt antal pastorat i alla löneklasser tilldelas hvarje stift — bestämma, *huru många* och *hvilka* pastorat skola fördelas på de särskilda löneklasserna;

att, för så vidt de presterliga aflöningsmedlen lemna öfverskott utöfver hvad som för det ordinarie presterskapets aflöning erfordras, berörda öfverskott skall användas till aflöning jemväl af det extra ordinarie presterskapet, efter den fördelning på hvarje stift, som af Kongl. Maj:t förordnas;

att alla från församlingarna till presterskapets aflöning utgående bidrag jemte arrendena för de ecklesiastika boställena skola af kronans tjänstemän debiteras, uppbäras och redovisas i sammanhang med den allmänna uppbörden samt af Konungens befallningshafvande levereras till statskontoret;

att likaledes till statskontoret skola levereras de andelar af skogs-

försäljningsmedlen, hvilka, utan att ingå till löneregleringsfonden, tillfalla innehafvarne af vissa ecklesiastiska boställen;

att, sedan sålunda ofvannämnda för presterskapets aflöning afsedda medel levererats till statskontoret, det skall åligga bemälda myndighet att af berörda medel och af de aflöningsmedel, hvilka utgå från den under statskontorets egen förvaltning stående prestlöneregleringsfonden, tillhandahålla vederbörande domkapitel de andelar af berörda aflöningsmedel, som på hvarje stift belöpa;

att det skall åligga domkapitlen att af berörda medel ej mindre till vederbörande löntagare qvartalsvis utbetala det för en hvar af dem genom den nya löneregleringen bestämda aflöningsbelopp än äfven att tillhandahålla det extra ordinarie presterskapet den aflöning, som kan tillkomma detsamma; samt

att de från de olika skattetitlarna till presterskapets aflöning utgående bidrag blifva ställda i riktig proportion till hvarandra;

samt att Eders Kongl. Maj:t täcktes derefter till Riksdagen afgifva det förslag till ordnandet af ifrågavarande angelägenhet, hvartill utredningen kunde föranleda, äfvensom till de ändringar i ofvannämnda kongl. förordning och möjligen öfriga till förevarande fråga hänförliga stadganden, som kunde anses erforderliga för förslagets genomförande.

Ytterligare hafva två af motionärerna påyrkat skrifvelse till Eders Kongl. Maj:t med begäran om utredning och förslag till åtgärder för beredande af pension åt otjenstbara prestmän.

Slutligen har påyrkats, att Riksdagen skulle till de begärda utredningarnas verkställande ställa till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag af 3,000 eller 10,000 kronor.

Vid öfvervägande af de i nämnda motioner berörda ämnen har Riksdagen funnit det visserligen icke kunna förnekas, att de nu gällande och af Eders Kongl. Maj:t stadfästade lönekonventionerna, hvilka tillkommit med anledning af kongl. förordningen den 11 juli 1862, beteckna ett synnerligen stort framsteg i förhållande till det förut rådande aflöningssättet. Att de deremot numera i många afseenden lemna mycket öfrigt att önska, finner Riksdagen framgå såväl af hvad inom Riksdagen förut i ämnet upplysts, som genom de i förevarande motioner lemnade uppgifter, och är dessutom noggsamt bekant. Ett sådant sakernas tillstånd torde ej vara till fromma hvarken för församlingarna eller presterskapet. Om den närmare beskaffenheten af dessa missförhållanden å hvarje särskild ort kan Riksdagen icke yttra sig, då lönekonventionerna icke äro i tryck tillgängliga, men Riksdagen anser det emellertid icke kunna förnekas, att en grundlig förbättring i flera afseenden är af behovet påkallad. Riksdagen är lika-

ledes öfvertygad derom, att ehuruval en sådan genomgripande förändring icke kan ernås, förr än i mån af de nuvarande konventionernas utlöpande, det likväl ingalunda kan anses vara för tidigt att redan nu taga frågan under behandling, i anseende till den mycket vidlyftiga och uttömmande utredning, som för dess allsidiga bedömande erfordras, och med hänsyn dertill, att många myndigheter torde böra höras i frågan, innan densamma kan anses hafva kommit i sådant skick, att den lämpligen kan företagas till slutligt afgörande.

Med ledning af motionerna går Riksdagen nu att omnämna några af de afseenden, uti hvilka en förbättring synes erforderlig, utan att Riksdagen dervid kan anse sig hafva anmärkt alla de olikartade synpunkter eller framlagt alla de mångfaldiga omständigheter, som kunna på frågan inverka.

Genom lönekonventionerna reglerades församlingsmedlemmarnes bidrag till presterskapet på ett synnerligen skiftande sätt i olika orter. Emellertid torde fortfarande den hufvudsakligaste bördan deraf hvila på den tiondeskyldiga jorden. Genom jordbrukets utveckling — som medfört, att den beräkning, som vid löneregleringarnas uppgörande lades till grund för bidragsskyldigheten, ej ens vid jembförelse jordbruksfastigheter emellan längre är tidsenlig — genom uppkomsten af industriella anläggningar och stationssamhällen samt deraf föranledd mer eller mindre betydlig folkökning i många församlingar och genom flera andra inträdda förändringar torde det flerstädes hafva kommit att framstå såsom ganska obilligt, att blott en del af församlingen hufvudsakligen bekostar den institution, hvaraf dock alla hafva gagn. Det synes sålunda Riksdagen först och främst vara af nöden att få till stånd en grundlig utredning beträffande förhållandet mellan den del af presterskapets aflöning, som inom hvarje församling gäldas af den tiondeskyldiga jorden, och den, som utgöres af andra inom densamma befintliga skatteobjekt, äfvensom ett sammandrag öfver hvad i tionde utgår från hela riket. Derigenom kommer äfven att vid jembförelse de olika församlingarna emellan framstå de för visso ganska betydliga olikheter, som i detta afseende förefinnas mellan skilda församlingar inom landet.

Riksdagen är redan nu öfvertygad derom, att genom utredningen det skall visa sig, att en mycket omfattande revision af grunderna för skyldigheten att bidraga till presterskapets aflöning blifver nödvändig, så att en utjemning må kunna ske i afseende på de olika skatteobjekten.

Genom en sådan utjemning skulle, enligt Riksdagens åsigt, i ett stort antal församlingar de berättigade skälen till de klagomål, som nu höras från egarne till tiondeskyldig jord, kunna upphävas. Emellertid torde ett

icke obetydligt antal församlingar finnas, hvarest på den antydd vägen det afsedda målet icke skulle kunna vinnas, enär inom dem några andra beskattningsföremål än tiondeskyldig jord ej alls eller endast i högst obetydlig mån förefinnas. Beträffande sådana församlingar anser Riksdagen det böra tillses, huruvida icke någon lindring må kunna dem beredas genom bidrag från tillgängliga fonder eller annorledes, så att församlingarna ej öfver höfvan betungas, men vederbörande presterskap likväl erhåller sin anständig bergning. Dylig hjälp bör dock enligt Riksdagens förmenande lemnas allenast så länge förhållandena göra densamma erforderlig och upphöra, derest församlingens skatteförmåga blifver af någon anledning i motsvarande grad ökad.

En utjemning torde ock enligt Riksdagens mening till en viss grad kunna och böra ske beträffande de lönevilkor, som presterskapet åtnjuter, så att nuvarande stora olikheter mellan aflöningsförmånerna i olika församlingar i någon mån mildras. Särskildt synes en rättelse vara önskvärd i den olämpliga proportion, som på flera ställen råder mellan kyrkoherdes och komministrars aflöning inom samma pastorat. En utredning angående dessa förhållanden synes Riksdagen erforderlig.

De af motionärerna föreslagna åtgärder att direkt eller indirekt göra presterskapet till af staten aflönade tjänstemän har Riksdagen ej kunnat bifalla och således ej heller de yrkanden i motionerna, som med sagda förslag stå i oskiljaktigt sammanhang. Ett sådant förfarande skulle nemligen enligt Riksdagens åsigt alltför djupt ingripa i de nuvarande, sedan gammalt rotfästade kyrkliga förhållandena. Det skulle förändra statens och kyrkans ställning till hvarandra, äfvensom förhållandet mellan de enskilda församlingarna och deras presterskap. Riksdagen är derjente öfvertygad, att det i allmänhet icke skulle i församlingarna mottagas med välvilja. Af dessa skäl finner Riksdagen sig böra vidhålla den uppfattning, som 1896 års Riksdag i anledning af en då väckt motion häfdat, och såsom sin åsigt uttala, att den grundsatsen bör fortfarande gälla, att afgifter, som af en församling till dess presterskap utgöras, ej må till aflönande af en annan församlings presterskap användas, hvilken grundsats finnes tydligt uttryckt i § 9 af ofvennämnda kongl. förordning den 11 juli 1862. De jemknin- gar och förbättringar i nuvarande aflöningsskyldighet för församlingarna och aflöningsrätt för presterskapet, som äro nödvändiga, böra därför enligt Riksdagens mening ega rum med bibehållande af nämnda grundsats.

Men Riksdagen har trots sig finna, att utan rubbning af samma grundsats en viss lindring på af motionärerna antydd väg likväl skulle kunna beredas församlingarna. Enär nemligen det svenska presterskapet småningom erhållit allt flera embetsåligganden, hvilka ej kunna anses vara

af kyrklig art, och som icke heller motiveras af den enskilda församlingens behof, utan af statshänsyn, finner Riksdagen, att från detta förhållande goda skäl kunna hemtas för att statsbidrag i någon mån lemnas till presterskapets aflöning. På hvad sätt detta lämpligen bör kunna ske, och i hvilken omfattning det kan blifva erforderligt, torde kunna bestämmas först sedan ofvanberörda utredning verkstälts.

Såsom ytterligare underlättande ernåendet af den önskade jemnare fördelningen i alla här ofvan oförmälda afseenden kunna flera utvägar påpekas, och åtskilliga äro äfven af motionärerna antydda. Bland dem är indragning af vissa komministraturer en. Ehuru Riksdagen antager, att en sådan åtgärd skall stöta på motstånd inom åtskilliga församlingar, och ehuru Riksdagen anser, att dervid billig hänsyn bör tagas till församlingarnas behof och önsknings, håller Riksdagen dock före, att flerstädes, i synnerhet der två prester bo och tienstgöra i en och samma församling, en indragning kan utan skada ske.

Derjemte anser Riksdagen det böra tagas i öfvervägande, huruvida icke på vissa orter, synnerligast sådana med gammal odling, hvarest församlingarna äro jemförelsevis små och kyrkorna ligga nära hvarandra, en sammanslagning utaf smärre pastorat må kunna ega rum, ehuru väl häremot ännu större svårigheter torde komma att uppstå, än hvad ofvan nämnts.

I sammanhang härmed är äfven att beakta, om icke åtskilliga komministraturer torde böra förvandlas till sjelfständiga pastorat.

Genom dylika indragningar och sammanslagningar skulle flerstädes frågan om presterskapets aflöning kunna på tillfredsställande sätt lösas, utan att prestens förmåga att fullgöra sina embetsåligganden behöfde genom göromålets ökning äfventyras. I de fall åter, der dessa åtgärder ej kunna vidtagas, måste man tillse, huruvida ej bidrag från annat håll må kunna lemnas åt församlingar, som äfven efter införandet af förändradt utskyldssystem, hvarom ofvan nämnts, blifva för svaga att kunna bereda sin herde anständig bergning. Dervid bör först ifrågakomma att använda medel ur presterskapets lönerегleringsfond. Äfven om det ej vore klokt att årligen från denna utdela årets hela inkomst, då derigenom lätt ett följande års bidrag blefve mindre än ett föregående års, så föreställer sig Riksdagen, att möjligen mera än hittills af densamma kunde disponeras. En utredning härom torde vara erforderlig. Möjligen skulle också denna fond, utan att § 9 i ofvan nämnda kongl. förordning af den 11 juli 1862 för nära trädde, kunna få ytterligare tillskott från andra håll, synnerligast såsom en följd af en sådan omreglering af de presterliga befattningarna, hvarom ofvan nämnts.

Vidkommande de ecklesiastika boställenas skogsfond vill Riksdagen, utan att närmare inlåta sig på frågan om dess tillkomst och hittillsvarande användning, blott uttala den mening, att, sedan af densamma bekostats skogsindelningar och vissa andra nödiga utgifter, hädanefter dess afkastning hufvudsakligen borde kunna användas till samma ändamål som löneregleringsfondens.

Hvad prestboställena angår, har Riksdagen sig bekant, att mycket olika förhållanden på skilda orter i landet göra sig gällande beträffande desamma. Riksdagen anser därför, att några för hela riket gällande stadganden rörande sättet för deras brukande ej äro lämpliga. Det torde i somliga fall vara för presten fördelaktigt, ja, kanske nödvändigt, att sjelf sköta bostället, medan det deremot i andra fall är för honom mycket olämpligt och ledande till stora olägenheter. En förbättring i nu anmärkta hänseende anser Riksdagen kunna vinnas, i fall det medgäfvos presterskapet större frihet än hittills att få genom vederbörande myndigheters försorg för längre tid utarrendera sina boställen. Det skulle äfven kunna ifrågasättas, om det ej under vissa förhållanden skulle kunna medgifvas en församling att sjelf öfvertaga arrendet af prestgården under gällande regleringstid. En noggrann utredning om det lämpligaste förfaringsättet härutinnan anser Riksdagen vara af behovet påkallad, och bör dervid tagas hänsyn till, att boställena må blifva väl häfdade samt såväl församlingens som presterskapets bästa må tillgodoses. Presten bör dock, enligt Riksdagens åsigt, i hvarje fall bibehållas vid sjelfva bostaden samt trädgård.

Vid en blifvande utredning för uppgörande af förslag till ny löne-reglering för presterskapet torde enligt Riksdagens mening äfven många andra förhållanden, än de ofvan berörda, böra blifva föremål för undersökning i ändamål att vinna behöflig rättelse. Riksdagen tillåter sig i sådant afseende framhålla frågan om förändring i afseende på de nu utgående personella afgifterna till presterskapet, hvilkas uppbörd nu är synnerligen svår och föga egnad att befästa godt förhållande mellan församling och prest. Vidare torde vara att beakta frågor om eventuellt sammanbyggande af kyrkor, om ordnande af kapellförsamlingarnas ställning till sina moderförsamlingar, om reglerande af det extra ordinarie presterskapets vilkor, om ändrade bestämmelser i afseende på beräkande af å boställen nedlagda förbättringskostnader samt i afseende på presterskapets skyldighet att bygga och underhålla vissa hus, såväl hvad prestgårdar som komministerboställen angår, om i hvad mån bidragsskyldighet till presterskapets aflöning bör åläggas främmande trosbekännare, m. m. m. Riksdagen håller före, att den önskade utredningen bör göras så fullständig

och allsidig som möjligt, så att dervid tages hänsyn till alla de förhållanden, som kunna och böra inverka på det viktiga ärendets förande till ett lyckligt slut.

Hvad angår motionärernas yrkanden om skrifvelse med begäran om utredning och åtgärder för presterskapets pensionering, har Riksdagen, som håller före, att en sådan pensionering i större eller mindre omfattning vore önskvärd, ansett sig, ehuru Riksdagen ej förbiser svårigheterna vid pensioneringens åstadkommande, böra bifalla desamma, dervid uttalande den mening, att presterskapet bör sjelf bidraga till sin pensionering.

Beträffande de af en motionär föreslagna åtgärder i syfte att under de nuvarande löneregleringarnas giltighet bereda högre aflöningsvilkor åt vissa komministrar har Riksdagen, ehuru den behjertar den mycket bekymmersamma ekonomiska ställning, i hvilken en del komministrar befinna sig, och anser det högst önskvärdt, om någon löneförbättring kunde beredas dem, dock ej kunnat tillstyrka den af motionären föreslagna utvägen, då härigenom nuvarande löneregleringar skulle sönderbrytas och dertill kommer, att å ena sidan det ej synes vara billigt, att just de komministrar, för hvilka motionären ömmar, skulle blifva de, hvilka såsom nyutnämnda kyrkoherdar skulle få afstå en del af sin lön, och å den andra sidan den föreslagna regleringsåtgärden skulle blifva svår att genomföra, i samma mån den vore af behof påkallad. Om den behöfliga förbättringen skall vinnas, lära andra utvägar böra tillgripas.

På grund af hvad sålunda blifvit anfördt, får Riksdagen härmed hos Eders Kongl. Maj:t anhålla:

att Eders Kongl. Maj:t täcktes så fort ske kan låta verkställa noggrann utredning såväl beträffande den på nu gällande löneregleringar grundade skattskyldigheten till presterskapet från den tiondepligtiga jorden och andra beskattningsföremål i jemförelse med hvarandra, både inom hvarje församling och mellan olika församlingar, som ock beträffande de aflöningsvilkor, som för närvarande af presterskapet i olika församlingar åtnjutas;

att Eders Kongl. Maj:t täcktes, efter verkställd utredning af på frågan inverkan omständigheter, till Riksdagens godkännande framlägga de grunder, som anses böra blifva bestämmande vid reglerandet af presterskapets aflöning, sedan tiden för nu gällande lönekonventioner utlöp;

att vid utredandet af berörda grunder särskild hänsyn måtte tagas bland annat dertill:

huruvida icke en utjemning bör åstadkommas i afseende på de bidrag till presterskapets aflöning, som utgå från olika skatteobjekt, och i hvad mån staten bör bidraga till aflöningen;

huruvida icke från tillgängliga fonder bidrag må kunna lemnas till aflöning åt presterskapet i de församlingar, som eljest skulle deraf oskäligt betungas;

huruvida en utjemning i viss mån af olikheterna uti presterskapets aflöning inom olika församlingar och tjänstegrader må kunna ega rum, så att hvarje prest må erhålla anständig bergning;

huruvida icke vissa komministraturer böra och kunna indragas och andra förvandlas till pastorsbeställningar;

huruvida en sammanslagning af smärre pastorat må kunna ega rum;

huruvida icke afkastningen af presterskapets löne-regleringsfond och de ecklesiastika bostälленas skogsfond bör i större omfattning än hittills tagas i anspråk för presterskapets aflöning;

huruvida icke förändrad ordning för prestbostälленas utarrendering bör stadgas, med fäst afseende derpå, att bostälлена må väl häfdas samt såväl församlingarnas som presterskapets bästa tillgodoses; samt

att Eders Kongl. Maj:t tacktes i sammanhang med ofvan omförmälda utredning äfven låta verkställa utredning angående möjligheten af och sättet för beredande af pension åt de prestmän, som af ålder eller sjukdom ej förmå behörigen uppehålla sina tjänster, samt derefter för Riksdagen framlägga de förslag, hvartill utredningen kan föranleda.

Derjemte får Riksdagen anmäla, att Riksdagen stält till Eders Kongl. Maj:ts förfogande ett förslagsanslag af 10,000 kronor till bestridande af kostnaderna för här ofvan omförmälda utredningar.

Med undersätlig vördnad.

Stockholm den 5 maj 1897.